

Advokatsamfundet - Danske Advokater - FSR Danske Revisorer.

Konference: Retssikkerhed på skatteområdet.

Tirsdag d. 11. marts 2014 kl. 9.00 – 16.45 i Fællessalen på Christiansborg

Grundlovens § 43.

Retsanvendelse og retssikkerhed hos domstolene

Disposition: kl. 9.50 – 10.30.

- 1) Opsummering af almindeligt anerkendte fortolkningsprincipper i skatteretten.**
- 2) Domsstatistik – ” Medholdsprocenter”.**
- 3) Sammenligning med Sverige**
- 4) Nogle eksempler på ”overraskende” domme.**
- 5) Er lav ”medholdsprocent” overhovedet et problem ?**
- 6) Kan de klassiske juridiske fortolkningsprincipper opretholdes ?**

Almindeligt anerkendte fortolkningsprincipper.

Der gælder **IKKE** et skærpet hjemmelskrav i skatteretten.

Jens Peter Christensen i Festskrift :

"Det anføres ofte som et vedhæng til skatteadvokaters procedure, at der gælder et skærpet hjemmelskrav i skatteretten. Mens advokaterne redegør herfor, kan dommerne sidde roligt og vente på, at advokaterne kommer til sagen."

Derimod gælder almindelige og hævdvundne fortolkningsprincipper indenfor den offentlige ret.

- Altså hverken principper om indskrænkende eller udvidende fortolkninger.
- Slet ikke "in dubio pro reo"

Lovtekstens indhold må udredes på sædvanlig vis

- Primære og sekundære fortolkningsdata.
- Forarbejder, formål og hensigt.
- Kontekst og forholdets natur .
- etc.

Domstolenes kontrol med forvaltningen.

Domstolene som en grundlovssikret (Grl. § 63) garant for faktisk og retlig legalitet, saglighed m.v.

Domstolene som uafhængige, neutrale og objektive kontrollanter.

Domstolsprocessen som en åben og ”ærlig” kappestrid mellem to i formen jævnbyrdige og ligeværdige parter

Domsgrundlaget : Loven og øvrige anerkendte retskilder, MEN ikke SKAT's ønsker og behov.

Fortolkningsprincippernes statistiske "aftryk" (1)

Steen Askholts undersøgelse af sagsstatistik .

SR-Skat 2010. 99 og SR-Skat 2012.256 :

2007 – 2011 :

Byretterne - 533 domme:

SKY: Fuldt medhold i 9,4 % - Delvist medhold : 6,8 % i alt **16, 1 %.**

Landsretterne - 326 domme:

SKY : Fuldt medhold i 11,3 % - Delvist medhold. 7,4 % i alt **18, 7 %**

Konklusion : Skatteyderne får medhold i godt 1 ud af 6 domme.

Fortolkningsprincippernes statistiske "aftryk" (2)

Lida Hulgaards undersøgelse i TfS 2014.132.

- Inkluderer Højesteret
- Omfatter perioden 2002- 2011.
- Indeholder en fordeling i forhold til medholdsprocenten på vota fra deltagende dommere.
- Kommenteres af professor i statistik (!).

Fortolkningsprincippernes statistiske "aftryk" (3)

Højesteret:

- 384 domme med deltagelse af i alt 30 dommere og med afgivelse af 1.943 vota.
- SKY helt eller delvist medhold i 57 domme, svarende til **15 %**.

Opdelt i trediedele efter medholdsprocent:

Dommere:	Medholdsprocent for hver dommer:	Antal vota:	SKY Medhold:
10	18- 50 %	722	150 vota = 20,8 %
10	14-18 %	874	136 vota = 15,6 %
10	0- 14 %	347	36 vota = 10,4 %
30		1.943	322 vota = 16,5 %

Mest skatteydervenlige trediedel givet medhold i gns. 20,8 % af deres vota.

Mindstskatteydervenlige trediedel givet medhold i gns 10,4 %.

4 dommere har aldrig givet SKY medhold. 2 af disse har medvirket i hver 12 sager og 2 har medvirket i hver 4 sager, hvoraf 1 dommer heller ikke i 23 forudgående sager i landsretten har givet SKY medhold.

Noget lavere medholdsprocent i VL : 15,5 % og i ØL: 13,0 %.

3 dommere i ØL havde aldrig voteret til fordel for SKY i henholdsvis 23,28 og 37 sager

Konklusioner og problemstillinger.

Medholdsprocenten falder – signifikant -fra ”tidlig” til ”sen” periode
Tilsvarende undersøgelse for skatteadvokater ?

Konklusioner på Lida Hulgaards undersøgelse ?

Spørgsmål formuleret af Lida Hulgaard :

- 1) Er det en rimelig og forventelig succesrate, at Højesteret over 10 år har en medholdsprocent på 15 % ?
- 2) Udgør Højesteret en tilstrækkelig retssikkerhedsgaranti ?
- 3) Er der behov for andre former for kontrol overfor skattereglerne og skattemyndighederne ?
- 4) Er der behov for reformer af retsplejen ved domstolene i skattesager ?

Udviklingen af ”medholdsprocenten ” i Højesteret i perioden 1993-2011

Lida Hulgaards undersøgelse :

NB ! I forhold til domskonklusion.

Periode :	Antal sager:	Antal skattesager:	Medholdsprocent:
1993-1996:	80	20	38 %
1997-2001:	162	32	16 %
2002-2006:	211	42	18 %
2007-2011 :	173	35	12 %

Tilsyneladende nedadgående tendens.

Dog NB ! ” Sorte august ” i 1996.

Hvordan er det så gået med Højesterets medholdsprocent siden 2011 ?

En hel uvidenskabelig undersøgelse på grundlag af optælling i SKM.

SKM 2011:

30 skattedomme, heraf har SKY fået medhold i 2 domme = **6,6 %** -NB ! Alene i forhold til LR-dom.

nemlig : SKM 2011.407 H (3:2)

SKM 2011. 1 H vedr. ejendomsvurdering.

SKM 2012 :

27 skattedomme, heraf har SKY fået medhold i 3 domme = **11,11 %** - NB ! Alene i forhold til LR-dom.

nemlig : SKM 2012.353 H vedr. kurstabsfradrag på regresfordring (NB !)

SKM 2012. 97 H (3:2)

SKM 2012.13 H (4:1)

SKM 2013:

32 domme, heraf har SKY fået medhold i 3 domme = **9.375 %** .- NB ! Alene i forhold til LR-dom.

nemlig: SKM 2013.321 H (3:2) og SKM 2013.320 H (3:2) NB ! Identiske problemer

SKM 2013.7 H (3:2) vedr. told.

Yderligere fald i medholdsprocent til gns. **8,98 %** – Trods domstolsreform i 2007.

8 domme giver SKY medhold heraf dissens i 6 domme, 1 dom ”tabt” i realiteten og 1 dom vedr. vurd.

Den juridiske vurdering af Højesterets domme

Den juridiske tilgang til Højesterets praksis :

- Alle Højesteretdomme er korrekte og fastlægger gældende ret.
- Der eksisterer ikke "forkerte" Højesteretsdomme.
- Uønskede eller uhensigtsmæssige domme og præmisser må forelægges Folketinget.
- Statistiske opgørelser er IKKE retskilde.

Nogle ”overraskende ” Højesterets domme.

Legitimt at foretage en individuel skattejuridisk vurdering og analyse på grundlag af traditionelle retskilder og under anvendelse af almindeligt anerkendte fortolkningsprincipper.

Et udvalg af ”overraskende” Højesteretsdomme:

SKM 2011.242 H: Skærpet påstand, SFL § 48

SKM 2012.359 H: Minkfarm er ikke landbrug.

SKM 2012.353 H: KGL forudsætter fradrag efter SL § 6 a.

SKM 2012.249 H: Afskrivning på kursusejendom.

SKM 2012.92 H og SKM 2012.221 H : Kontrollerede dispositioner.

SKM 2012.2 H: Fastlæggelse af låneomkostninger.

SKM 2013.856 H ; SKM 2013.534 H og SKM 2013.241 H: Kunstnere og erhvervsmæssig drift.

SKM 2013.793 H: Juridisk Vejledning og administrativ praksis

SKM 2013.779 H: Erstatning for misligholdelse af aktiekøberet er aktieafståelse.

SKM 2013.378 H : Reklame og repræsentation.

SKM 2013.333 H: Genanbringelse af ejendomsavance ved tilbageskødning.

Nogle "overraskende " Højesterets domme(2).

Forbehold ved karakteriseringen af domme som "overraskende" :

- 1) Alle Højesteretssager involverer tvivl og "pro et contra" – det er derfor sagen behandles af Højesteret.
- 2) Analytikeren har ikke deltaget i sagen , men alene læst et referat.
- 3) Analytikeren har ikke haft adgang til sagens dokumenter og beviser.
- 4) Analytikeren har ikke hørt proceduren.
- 5) Analytikeren har ikke deltaget i voteringen.
- 6) Analytikerens private og subjektive vurdering.

Alligevel: Adskillige overraskende domme .

En sammenligning med forholdene i Sverige.

Skatteverkets rapport om "rätt proces" fra december 2013 omfatter "Kammarrätter" og "Hovrätter", men ikke "Högsta Forvaltningsdomstolen".

Domstolen "**delade** Skatteverkets bedömning": 536 sager = 75 %

Domstolen "**delade delvist** Skatteverket bedömning": 98 sager = 14 %.

Domstolen "**delade inte** Skatteverkets bedömning": 78 sager = 11 %

JP : Skatteyderen fik helt eller delvis medhold i 25 %.

Sammenligning med DK på 15 % - 10 procentpoint d.v.s. 66 % højere .

Ligheder : Moderne og højtudviklet samfund med kompliceret og moderne skattelovgivning, høj standard i forvaltningen.

Forskel : I DK enstrenget og generelt domstolssystem.

I S tostrenget domstolssystem med særlige forvaltningsdomstole.

Vurdering af statistikker og medholdsprocenter ?

Er det overhovedet et problem, at medholdsprocenterne er lave ?.

Synspunkt :

- De lave medholdsprocenter er udtryk for, at SKAT forvalter deres opgave på kompetent og kvalificeret vis.
- Når der undtagelsesvist sker fejl bliver disse korrigeret.

Praktiske hensyn :

- Reducerer "chancerytteri" og "dårlige sager".

Politologiske hensyn :

- Afgørende for samfundets ve og vel, at der eksisterer en effektiv, velfungerende og pålidelig skatteforvaltning .
- Skatteansættelserne skal være "robuste".
- Juridiske spidsfindigheder må underordnes væsentlige samfundshensyn.

Ulemper ved lav "medholdsprocent"

- Tilliden til skattesystemet svækkes ved alt for mange "overraskende" domme.
- Antallet af sagsanlæg reduceres og udvikling af rutine og erfaring hos domstolene hæmmes.
- Legalitetskontrollen svækkes og retsdannelsen forskydes til andre organer:
 - "Almindelige" sager prøves i bedste fald ved klageorganer.
 - "Større" sager overgår til Skatterådet som bindende svar.
- SKAT's "grænsesøgende" tilbøjeligheder fremmes.
- Retsanvendelsen i skatteretten løsnes på sigt fra traditionelle og klassiske fortolkningsprincipper.

Et afsluttende spørgsmål frem for en afsluttende konklusion.

Dilemmaet mellem jura og politik :

Skal vi bare vænne os til, at skatteretten – ligesom i beskatningens barndom – ikke er fuldt integreret i den juridiske videnskab med dens klassiske og retskulturdannende fortolkningskilder og fortolkningsmetoder, men et helt særligt retsområde, hvor samfunds- og nationaløkonomiske hensyn har forrang frem for snævre juridiske spidsfindigheder.

Altså : Domstolene skal ikke gå i detaljen med legalitetsprøvelsen, men alene prøve om ansættelsen er **klart forkert**.

Blot forkerte ansættelser må klares i forudgående klageorganer .

Måske er det slet ikke så kompliceret.

Tidligere kollega:

”Skatteret er ikke så svært. Det er ligesom færdselsret. Enten må man dreje til højre , eller også må man ikke”.